

كهسك ههر دت . . منيش ده يبينم

... حه يدهر عه بدول ه حمان

له دهستپكى نمايشى (كهسك ههر دت) له نووسينى (جان فوسه) و ده ره نانى (مه هدى حه سهن) ئەكتەر كى ژن و يه كى پياو، به سوارى پايسكل كهوه له تاريكييه وه د نه سهر شان، له سهر ئهرز كى چنراو به گه باي زهردى هه وهريوى پايز، به دهورى پيره دار كى وشكى ب گه دهسو نه وه، كه له ناوه استى شان دا چه قيووه، به دهم گفتو گ كردنه وه به ره و دورگه يه كى دا ب او له هه موو دنيا، خانوويه ك ب نيشته ج بون ده ك ن، كه ب جگه له وان هيج بنياده م كى ل نيه، پيان وايه ئه و شو نه دووره پهر زه گونجاوه، ب ئه وهى به رده وامى به خ شويستى خيان بدهن و ژيان كى ئارامى ت دا بگوزهر ن.

نمايشه كه ههر له دهستپ كدا ، ك مه ئاماژهت ب ده رده خا، تا ت وهك بينهر بچيته ناو ئەتم سفيرى نمايش و رووداوه كانى، كا ت چاوت به و گه وهريوه پايزيانه ده كه و ت ئه و دوو كاراكتهره به دهم گفتوگ كردن له سهر ئه و هيوايه بى ده چن، ئه و وشكه داره ب گه بايه له ناوه استى شان دا ده بينى ره سمى ژيان كى ب هودەت ب ده ك ش، ههست به وه ده كه يت ئه و شو نه شو نى هيواي هه وهريوو، بيه زوو خه يات ب ئه وه ده چت، به ئه و ژن و م ردهش له ئاكامى ئه و ب هيواييه، راده كهن و ئه و شو نه به ج د ن . . به ام ئاخ راكردن و روو كردنه گ شه گيرى ، چاره ي برينى ئه وان ده كات ؟ نه خ ر كه ئه وان ده گنه شو نى مه به ست، له پ كا ههست كى نام ژنه كه داده گر، ترسك ئه و شو نه داده پ ش، نيگه رانيهك وهك س بهر به دوايانه وه دت، نيگه رانى ئه وهى كهسك ههر دت، وهك ئه وهى د نيا بت له وهى، كهسك ههر دت، بيه له ناو شه پ ل لك له ترس و رارايى، چه ند جار لك به پياوه كه ده ت: چ روو ده دات ئەگەر كهس بت ؟ راده كش و گو له زهويه كه اده گر ب ئه وهى گو ي له خشه پى هاتنى ئه و كه سه بت كه دت :

(پ ده چ قه دهرى ئ مه ئاوا بت كه به ته نيا نه ژيين ! نه خ ر ل ناگه ن ئ مه به يه كه وه بين ! ئا ئه وه تا كهس كمان ل پيدا ده بت . .)

دواتر نه خ شى ئه و گومانه له ژنه كه وه ده گوازر ته وه ب پياوه كه، نيشانه ي تووش بوون به و نه خ شى گومانه لاي پياوه كه له وه وه ده ست پ ده كات، ئاخ چ ن ئه و ژنه مكو ه له سهر ئه وهى يه كك ههر دت ئەگەر

خێ بهو هاتنه نهزان؟ بیه به تو هی ههشی ب ده بات و پیه ده : پم بیه کیه دت؟ بهام دیسان ب چارهسهر کردنی ئه هیستریایهی ژنه که ی گرت تهوه، پیاوه که په نا ب د نهوایی و له ئامز گرتن ده بات، ته نیا به له ئامز گرتن ده توانت ئارامی به ژنه که ببهخشیت و له ناو ئه و ترس و گومانه ههوری کاتهوه ..

ده رهیه نه ریش به هه مان فم له گه له ئامز گرتنه که، رووناکی کز ده کات و ده یان خاته ناو گه رووی تاریکی، لهو جگه ره یهک داده گیرسێن، هه ردوکیان به یه که وه هه ر جاره و قوم کی قو له جگه ره که هه ده مژن و دوکه هه که ی به با ده که ن، ب ئه وه ی له و ئه تم سفیره ئارامه، هه م ریتمی هه چوونی ده روونی لای کاراکته ر هه ور کاته وه، هه میش بینهر ئارام ب ته وه، به ام ئه و حا ته کاتیه ش دادیان نادات و گومانه که به توندتر له جاران ده گه ته وه.

وه هه مه که ده ب ته راستی، که سه کی نام په یدا ده ب ت که فرشیاری خانووه که یه و باوکو با پیرانی له و خانووه دا نیشته ج بوونه، ده چ ته ناو ژیا نیان، وه گه رده لول له ده یان خاته گه نه یهک، و ای تو ه بوونی پیاوه که و ئه وه هه سته پ له ئازاره ده روونییه ی تووشی ده ب ت، ئه مجاره ز له ژنه که ز تر، گومان ده ست ده خاته قاقای و به ره و شت بوونی ده بات، ئه وه تا به گومانه وه به که هه ده ته : ت داوات کرد له ته نیشتته وه دانیش، چاو بب یته ناو چاوی ؟ به

تایبته دواي ئهوهی ژنه که قه بوئی ئهوه دهکات پیاوه که به دهستی خئی ژماره ی تهله فونه که ی بخاته ن و سوخمه کانیه وه، ئه ویش قه بوئی بکات، هه موو ئه وانه ترس و د ه راوک یه ک لای پیاوه که دروست دهکن و دهگه ته وه سهر ئه و گر کو ره دهروونییه ی ئازاری دهدات و ناوه ناوه به ژنه که ب: پم ب زهروری بوو که ت چاو بب یته ناوچاوی ؟

ژنه که ش ده یه و ت له و گومانه ی داب ب ن و چه ند جار ک دووپاتی دهکاته وه: (ب باجینه ژووره وه) ب ئه وه ی له و غهریزهکانی خ یان هه ی ژن و ک تایی به نیگهرانیهکانیان ب ن.

به ام بینهر ههر زوو ئه و پرسیاره ی لا دروست ده ب ت، ئاخ ه کاری نهرمی نواندنی ژنه که بهرامبهر به پیاوه خانوو فر شه که چی بوو؟ له بهر ئه وه بوو که پیاو کی ده و مه ندو خاوه ن پاره بوو؟ یاخود له ب و ا به خ بوونی ژنه که بوو به خ ی، چونکه له دایه ل ژ ک ده: من نه نه فره تی ل ده کم، نه خ شیشم ده و، به ام ئه و ب و ا به خ بوونه به هایه کی نه بوو لای پیاوه که، تا له ئاکامدا به بهردهوامی له سهر گومان دهگه ته وه ناو تاریکیه که و خانوو فر شه که ش بهردهوام ده ب ت له سو خواردنه وه به دهوریاندا .

شو ن له جوگرافیای نمایشدا

شو ن له نمایشه که دا پرسیار ی ز ر دروست دهکات، ئایا شو ن ده توان ب ت ئاسووده ییه کی ره ها دهسته بهر بکات ؟ یا شت له هاوک شه دهروونی و مر یی و ک مه اییه تیه کانه وه بگ ب ی ت ؟ یان ج گ ب ک به شو ن وه هم که وه موو شو نه کان وه ک یه کن ب خ شه ویستی و ئارامی ؟ ت ب ی سوچ ک هه ب ت به گ ب انی شو ن ک تایی به گومان و نا ئارامی ب ن ت ؟

یان دهگه یته ئه و ئه نجامه نه خ ر هه موو شو نه کان وه ک یه کن مادام بنیاده م له سهر هه ساره یه کا ده ژیت که له ژ ر ده سه لاتی مر ق دایه ده ره نان:

ههر شان ک کار بیه و ت کار له سهر شان گهریهکانی (ج ن ف سه) بکات، ئه وه ده ب ت پ شتر ئه و نووسهره شان کاره نه رویجیه بناس ت که به ج گره وه ی ئه بسن - ناو نراوه، به ه ی ل ک نزیک بوونه وه ی له هونه ری (ئه بسن) و (بیکیت) و کاریگهریهکانی ئه وان له سهر به ره مه کانیدا .

به ه ی ئه و تایبه تمه ندیه ی (ف سه) هه یه تی، ره نگه ب ده ره نهر کی کوردی وه ک (مه هدی حه سه ن) کار کی ئاسان نه بیت، به ام ئه وه ش به و مانایه نیه، که ده ره نهره کورده کان به ه ی ئه و تایبه تمه ندیه ی

فـسـهـ ههـیهـ تی ، نهـ تواننـ خـیانـ لهـ قهرهـی بدهـن ، بـیهـ خـ لـلـدانی مهـدی لهـو بهـرهمهـ ، تاقیکردنهـوهـیهـکی جیاوازهـ و کارـکی ئاسایی نهـ بووهـ .

زـربـهـی شانـگهـرییهـکانی (فـسـهـ) وهـک : پاـتـی زهرـد ، چهـترـکـ بـ باران ، خهـونی پایز ، سـزان ، بهـچهـندین زمانـی جینهانی لهـشانـ ئهـوروپیهـکاندا نمایش کراون ، مهـدی حهـسن لهـ نـوان 30 دهـقی شانـییـ ـ جـن فـسـهـ ـ شانـییـ (کهـسـکـ ههـر دـت) ی دهـست نیشان کردووهـ ، که فـسـهـ ساـی 1994 نووسیویهـتی و یهـکـکه لهـ دیارترین بهـرهمهـکانی ئهـو لهـ لایهن (هاودهـم ساـج جاف) لهـ نهـرویجیهـوه کراوه به کوردی ، دهـرـهـنـهـر بهـ سـ ئاراسته کاری لهـ سهـر بهـرهمهـکه کردووه که بوونهـته کرـکی بهـرجهـسته کردنی فهـلسهـفهـی نمایشهـکه : لهـوانه :

1. موزیک :

ئهـو فـرمـهـ نمایشانهـی که دهـکهـونه نـو ئهـتمـسـفیرـکی سایکـلـژی و دهـروونی لهـ ترس و نیگهـرانی و رارایی لهـ چهـشنـی ستایلهـکانی (بیکیت) پـویستی زـریان بهـ موزیک ههـیه بـ گوزارشت کردن لهـ ناخی کاراکتهـرهـکان و بهـرجهـسته کردنی رووداوهـکان ، واش باشتهـ که موزیکی زیندوو تایبته به نمایشهـکه ههـبـت ، ئهـگهـرچی ئـمهـ موزیک ژهـنی درامی مان نیه ، ئهـگهـرنا دهـبـت موزیک هاوشان بـت لهـگهـ ریتمی نمایشهـکه ، لهـو نمایشهـدا موزیکـکی گونجاو لهـ گهـ ریتمی نمایش ههـیه که بـته ئهـلتـهـرناتیفی موزیکی زیندوو ، بینهر ههـست بهـوه دهـکات که موزیک کاریگهـرییهـکی زـری ههـیه بهـ جـ هـشتوو لهـ سهـر سینـگرافای نمایشهـکه .

2. تاریکی و رووناکی:

لهـ نمایشهـکهـدا شوـن لهـ گهـ زهـمهـندا لـکـ گرـ دراون ، زهـمهـن ئـستاـیه ، تهـماشای چوار دهـوری فهـزای شانـ بکه ، هـیچ دیکـرـکـ نابینی جگه لهـ باگ راوندـکی رهـش نهـبـت ، که فهـزای نمایش بهـ رهـشی بنوـنـ ، لهـ بهـر دوو هـ : یهـکـیـیان بـ ئهـوهـیه که تـ وهـک بینهر لهـوه بگهـیت که رهـنگی رهـش رهـنگی زهـمهـنـکی تاریکه . دووهـمیان : فهـزای رهـش دهـتوانـ بهـرجهـستهـی رهـنگهـکانی تر بکات و ئاوـزانی ههـر رهـنگـکی تر بـت ، بهـ تایبته بـ رووناکی سوورو شین و ئاوـتهـ بوونـکی هارمـنی دروست بکات . بهـ تایبته بـ ئهـو نمایشهـ که تاریکی و رووناکی ، دوو هـمای بنهـهـتی رهـنگهـکانن بـ دوو رووی جیاوازو دوو فهـلسهـفهـی دژ بهـ یهـک ، بهـام تاریکی لهـم نمایشهـدا

زۆرىنەي فەزاو پانتايى نەمەشەكەي داگىر كىرەوۈە و لە ئاستى سىنەگرافىا و ستاتىكەي شانەيى جۈانتر كىرەوۈە بى بەرجەستەكەردنى دىمەنەكان، ئەوۈە تا دەسپەكەي نەمەش بە تارىكى دەست پى دەكات و كەتايى ھاتنەكەشى بە تارىكى كەتايى دىت .

لە بەر ئەوۈەي گومان ساراپاي نەمەشەكەي داپەشىوۈە ، ھەمەشە پەيۋىستىت بە تارىكى دەبەت، بى دەربەينى ھاتەكانى ترس و كەپە دەروونىيەكان و سايكەلەيەتەي شوۋن ، لە ھەمان كاتىشدا ھاتەكانى ئارام بوۈنەوۈە ، بەتەيەت دۈي ئەوۈەي لە ھەندە دىمەندا رىتمى نواندن بەرز دەبەتەوۈە و كاراكەتەرەكان دەگەنە پەي نىگەرەنى و ترس و تۈۈەبوۈن و پىاۈەكەو ئەنەكە بى خەزگار كەردن لەو ھاتە ھىستىرىيەنە بەگەنەوۈە بى ئامەزى يەكتەر ئەو رىتمە خاۈ دەكەنەوۈە و ھاتەتەكەي رەمانسى درۈست دەكەن، دىسان دەرھەنەر پەيۋىستى بە تارىكى دەبەتەوۈە .

دەرھەنەر بايەخەكەي ئەوتەي بە دىكەر نەداۈە، بەكۈ سەرەپاي فەزەي شانەي بە رەنگى رەش داپەشىوۈە، تىشەك و سەبەرى بەكار ھەنەۈە، ۈەك ھەمەيەك بى گەشەگىر بوۈنى ئەو دۈۈ كەسە لە جىھانى دەرەوۈەدا، ھەردۈۈ ئەكتەر لە سەرەتاۈە لە تارىكىيەوۈە دىن .

ئەكتەر :

ئەكتەر كەكەي نەمەشەكەيەو ھەموو ھىۋاكان بە تۈانست و ئەدەي ئەكتەرەوۈە بەندن، ئەگەر داينەمەي نەمەش كە ئەكتەرە ھاسەنگ نەبەت

له گه ۛ ئه و چوارچيوه ستاتيکيهي ۛ ئه کتر ئاماده کراوه ، ئه وه هيج له ئامرازه کاني دیکه سيڼ گرافيا ناتوانن بن به ئه لته رناتيلف ۛ ئه کتر.

دهره ۛ نه به دهسپ ۛ کۛ کي دروست دهستي ۛ کردووه که س ۛ ئه کتري به تواناي دهست نيشان کردووه ۛ ر ۛ کي کاراکتيره کان که بریتين له يوسف عوسمان (فر ۛ شيارى خانو) :

ئه کتر ۛ کي خاوهن ئه زموونه ، ته مه ني ئه و و ئه و توانايه ي له رووي نواندنه وه هه يه تي ، هه ميشه بوونه ته ياريده ده ر ۛ هه ۛ بژاردني له لايه ن ز ۛ ر له دهره ۛ نه ره کان ۛ بينيني ر ۛ کي کاراکتيره به ته مه نه کان ، له م به ره مه دا که که سي س ۛ مه ي نمايشه که يه ، ر ۛ کي ئه و پياوه خاوهن خانووه ده بين ۛ ت ، که ده ۛ ته فاکتري دروست کردني گومان و دووبه ره کي نانه وه ، ۛ روخاندني خ ۛ شه ويستي له ن ۛ وان ژن و م ۛ رده که سه رچاوه ي ترس و مردنه ، ته نانه ت تا ئه م ۛ ش له گه ۛ داب ۛ ت ئه و کاراکتيره وه ۛ ئه هريمه ن به دواي ت ۛ کدان و ۛ دروست کردني گومان له سه ر ر ۛ حى مر ۛ قايله تي دا هه ر ماوه و هه ر ده م ۛ ن ۛ .

يوسف عوسمان - له رووي ته مه نه وه جياوازيه کي ز ۛ ري هه بوو له گه ۛ ژنه که ۛ ئه وه ي هه و ۛ کي دروست کردني په يوه ندييه کي س ۛ زداري له گه ۛ دا بيه ست ۛ ت ، به حوکمي پاره و سه رو سامان که ز ۛ ر جاران ده يوست بيکات به کار ت ۛ ک ۛ ۛ ئه وه ي خ ۛ شه ويستيه که له کو ۛ ه که بست ۛ نته وه ۛ به رژه وه ندي خ ۛ ي ، چونکه ئه و پ ۛ ي و ابوو پاره ز ۛ ر له هاوک ۛ شه کان ده گ ۛ ۛ ۛ ت ، چه ند ئه وه نده ي خ ۛ شه ويستي گه وره ب ۛ ت ، به ۛ ام ره نگه له ز ۛ ر حا ۛ ته دا نه ب ۛ ته ئه لته رناتيف ۛ دابين کردني ژيان ۛ کي ئارام و به خته وه ر ، ۛ يه بينه ر وا ههستي ده کرد خه ريکه به نه رمي نواندني ئه م گومانه ژنه که بب ۛ ته ئه مري واقع ، ئه گه رچي نه رمي نواندنه که ي ژنه که ز ۛ ر ل ۛ کدان وه ي جيا جياي ۛ ده کر ۛ ت .

چاوان خه ليل :

که به داينه م ۛ ي بنه ۛ ته ي نمايشه که ده ها ته به رچاو ، به ئه داو نواندني بو ۛ رانه و دا ه ۛ نه رانه ي خ ۛ ي ، هه ميشه ريتمى نمايشه که ي له سه ر شاني خ ۛ ي راگرتبوو ، وه ۛ ئه کتر ۛ ک ت ۛ گه يشتوو له کاراکتيره که ي خ ۛ ي و ر ۛ کي ئازاديه کي ره هاي له نواندندا به خ ۛ ي به خشيبوو ، ۛ ئه وه ي بينه ر هه ست به هيج گر ۛ يه ۛ نه کا له به رجسته کردني نواندنه که ي و ديمه نه کان ت ۛ ر کات له ستاتيکا و سيڼ گرافياي شان ۛ ي به جهسته و ئيلقاو ده نگ ، چ ۛ ژ ۛ کي ز ۛ ري به بينه ر به خشي ، به تايبه ت له و شو ۛ نانه ي که راجفرين و ترس و نيگه راني ل ۛ ده که وته وه ، يا له کاتي له ئام ۛ ز گرتن و ئاو ۛ زان بوونه ر ۛ حيه کان له گه ۛ

دلَّ داره‌کە‌ی دا .

بـێ‌یه ئـمە هەموومان چاوە‌وانی ئەو‌ه‌مان دە‌کرد، کە‌ خە‌لاتی با‌ش‌ترین ئە‌ک‌تە‌ری ئا‌فرە‌ت بە‌ چا‌وان بـە‌خ‌شـت ، کە‌ وا دەر‌نە‌چوو، ئە‌گەر‌چی خە‌لاتی راس‌تە‌قینە‌ لای بـینەر بوو کە‌ میدالی خـشە‌ویستی بە‌و ئە‌ک‌تەرە دا‌هـ‌نەرە بە‌خشی کە‌ شایە‌ستە‌ی زـۆ‌ر‌تر بوو .

دلشاد شە‌هاب:

ئە‌و بە‌ر‌هە‌مە بـێ‌ (دلشاد)* دەر‌فە‌تـێ‌کی لێ‌ بار بوو، بـێ‌ ئە‌و‌ه‌ی هە‌موو توان‌ستـێ‌کی خـێ‌ی وە‌ک ئە‌ک‌تەر نیشان بـدا، ئە‌گەر‌چی کار‌ێ‌کی سە‌خت بوو بـێ‌ ئە‌و لێ‌ تە‌ک ئە‌و توان‌ستە‌ فرە‌ جە‌مسەرە‌ی (چا‌وان) بـتوانـت خـێ‌ی را‌ب‌گرـت، بە‌‌ام ئە‌و نە‌ک هەر توانی ها‌وسە‌نگیە‌ کە‌ را‌ب‌گرـت، بە‌‌کو تاییبە‌ تمە‌ندییە‌کی خـێ‌ی بە‌ کاراک‌تەرە‌کە‌ی بە‌خشی بوو، بە‌‌ش‌دار بوونـێ‌کی دیاری کرد، لێ‌ چـۆ‌ن وەر‌گرتن و تـۆ‌ر کردنی سینـێ‌گرافیای نمایشە‌ کە‌ .